

tôi yêu tiếng nước tôi

Tôi yêu TIẾNG NƯỚC TÔI, từ khi mới ra đời,
Mẹ hiền ru những câu xa vơi... A ạ di ,
TIẾNG RU muôn đời,
TIẾNG NƯỚC TÔI, bôn ngàn năm rồng-rắn buồn vui,
Khóc cười theo mệnh nước nổi trôi.
NƯ...ƯỚC ƠI!!! (Phạm Duy)

* * *

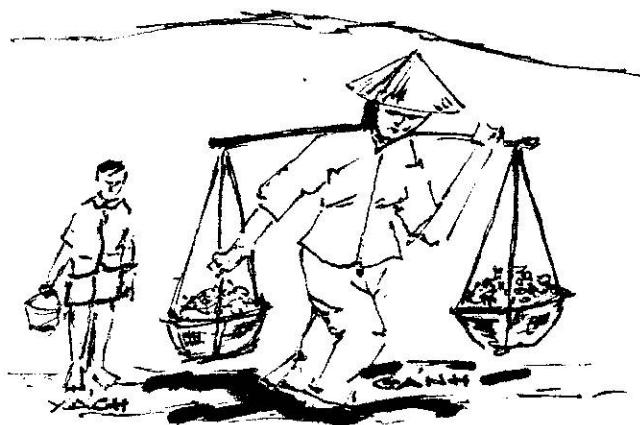
Đã 10 giờ đêm, đang xem TV, bỗng bé T. nhéo nhẹo bên tai:

- "Daddy, I'd like to go to bed".
- Con nói chi rúa Ba không hiểu, con nói lại Ba nghe coi.
- Con nói con "mót ngủ""let's go OK".
- Lại nữa, Ba cảng không hiểu, chỉ mà Việt với Mỹ loạn xà-ngaú rúa, mà sao lại "mót", người ta nói "mót" chỉ chứ ai lại nói "mót" ngủ bao giờ. Má con nói con buồn ngủ phải không? U thì đi ngủ. Má này, lần sau Ba muôn con nói tiếng Việt với Ba nghe, chung gấp lại Má mà con cứ bôbô tiếng Mỹ với Má thì Má buồn lắm đấy. Con có biết không? tiếng Việt mình phong-phú lắm con ơi; Nay nhé, tiếng Mỹ hay tiếng Pháp, một chủ bao gồm nhiều nghĩa, nhưng tiếng Việt mình thì mỗi một chủ lại có một nghĩa rõ-ràng riêng, diễn-tả từng hành động khác nhau. Ví-dụ như chủ "porter" của Pháp hay chủ "to carry" của Mỹ, thí tiếng Việt mình lại có nhiều nghĩa khác nhau tuy từng động-tác như: mang (đem đi), khiêng (đ攧 nặng), xách (một tay), đội (trên đầu), cắp (trong nách), đeo (bông tai), cồng (trên lưng), ấm (bên hông), bưng (hai tay), gánh vác (trên vai)...

TÂM-SAN

- Ba ơi, ấm, xách, cồng, thí con hiểu chủ còn gánh vác mang lâ gí hở Ba? U, con không hiểu cũng phải, con đã sinh trưởng và lớn lên tại Miền Nam nên con đã không thấy rõ được cái cảnh nghèo khổ của dân Miền Trung mình, mùa đông lạnh "rút xương" mà phải gồng gánh đem ra chợ bán những nông-sản của mình từ khi gá vừa gáy sáng lân đâu, đâu đội nón lá, thân che "tới đợt", chân không đạp đất, vừa đi vừa chạy hăng hচc chục cây số. "Gánh" là mang trên vai hai thúng đồ qua trung-gian cái đòn gánh băng tre. Hai chủ "gánh vác" côn tiêu-biểu hành-động của các anh-hùng ái-quốc, xả-thân ra gánh vác việc nước. Vừa rồi chẳng có ai gánh vác nổi việc nước nên chúng mình mới phải "chạy" đó con a. Côn chủ "mang" mà con cũng không biết sao? Mang lâ mang một vật ra khỏi vị-trí của nó, ví-dụ con mang cây viết bìa trên bàn cho Ba, hay Má mang cái radio ra chợ trời bán, và Má cũng đã mang con đi đó đi đây suốt trong 280 ngày liền không khi nào buông con ra phút nào cả, và Má đã mang con rất nặng, để con rất đau con có biết không? Thầy bé T. không hiểu gì mây về điều rằng dạy cẩn-bản:

"Trai thời TRUNG HIẾU làm đâu,
"Gái thời TIỆT HÀNH làm câu suá minh.
(LVT)

Và cũng chưa phải lúc kể cho bé T. nghe những chuyện buồn mắt nước, phải bỏ cha bỏ mẹ, bỏ lảng bỏ xóm, bỏ bã con bạn bê thân yêu, bỏ mồ mả cha ông để ra đi, tôi quay về với thực-tại là dạy cho bé đừng quên tiếng Việt trước đã :

- Nay T. con, con còn nhớ chủ đầu tiên có giáo trưởng làng đá dạy con đọc và viết ngay từ khi con mới cắp tập đến trường là chủ BA, tiếng BA ấy, con đã mơ miệng kêu Ba mỗi khi Ba đi lâm về, khi con mới bập-be bắt đầu nói tiếng Việt. Chủ BA đó, nếu con thêm các dấu trên hoặc dưới thì nó lại có nghĩa khác nhau như sau: Ba là Ba đáy, Ba cũng có nghĩa là "three" theo tiếng Mỹ, Ba là nỗi đá bồng (ǎm) con hối trước, Ba là bảy-ba không tốt, Bá là một trăm, Bả là cản-bả xã-hội cũng không tốt, Bả là bà ày v.v... ; và còn cái này nữa:
- T. con, con có biết Má con tên gì không?
- Da Má tên T.
- Tên Má mà con nhớ, giỏi lắm đây, thế con tên gì?
- Da con tên T.
- Ủ, thê Ba tên gì?
- Da... con không biết,
- Đừng ạ, Ba cũng tên T. nhớ chưa; Nhiều T. quá con hi! Lúc nào gặp lại chú VĐ, chú sẽ duyên-dáng kể' cho con nghe: "Truyện Thầy Thám-Tá Trần - Thiền-Thu, Tòa Thủ-Thẩm Tỉnh Thừa-Thiên, Thời Thủ-Tướng Tâm, Thám-Thủ Tống Tiên, Thành-Thủ Tù Tôi, Tự-Tú Treo Tòn-Ten, Trông Thật Thẩm-Thường..." . Câu chuyện dài đến 332 chữ T đầu, hay lăm, và còn nhiều cái hay khác nữa kê không hết, chung nào con lớn lên Ba sẽ dạy con học

những câu ca-dao mộc-mạc mà đậm tình quê-hương dân-tộc, Ba sẽ cho con đọc những án-văn bất-hủ của Nguyễn Du, của Đặng Trần Côn, hay những bài thơ châm-biếm của Nguyễn Khuyến, của Tú-Xương, những bài thơ "tục" mà "thanh" của Hồ Xuân Hương...

- Má thôi, khuya rồi con đi ngủ đi, mai còn dậy sớm đi học.
- Da, con ngủ rồi,
- Ủa, con ngủ rồi sao con còn nói?
- Da, con sắp sửa ngủ đây.
- Ủa, con ngoan lắm, con nói đúng tiếng Việt rồi đây. Hôn Ba cái rồi nhảm mắt ngủ đi.

Bé T. nằm yên nhảm mắt ngủ. Nhìn vẻ mặt của bé đang ngủ, thấy bé giống Má bé quá; bé đã xa mẹ đúng 3 năm rồi, mau quá, mới ngày nào má con ôm nhau muôn thét lên cho với bớt tình mẫu-tử phái bị chia li, nhưng lại sợ đồng công an nghe thấy nên cắn răng chịu đựng, tối lại nhớ đến lời Má T. dặn-dò trước kia ra đi: "Giúp cúng được, nhưng anh nhơ đừng để cho bé T. quên tiếng Việt anh nhé". Và nay thi tối đang lâm cái công việc khó-khắn đó, vì có thi giờ đâu mà dạy cho bé T. đọc và viết tiếng Việt. Tôi chỉ bắt bé nói tiếng Việt tại nhà mà thôi. Ông trưởng dù muốn dù không, vui chơi với chúng bạn cùng lớp, bé cũng sẽ bỏ bỏ tiếng Mỹ, nói tiếng Việt. nheo-nheo không giống ai coi cũng kỳ. Muốn để cho bé vô-tư hòa minh trong cuộc sống mới, với bạn bè mới, cho phép bé nhận quê-hương này làm quê-hương thứ hai của bé vì quê-hương của bé đã rách nát rồi. Bất-giác tối lại suy-nghỉ về tương-lai của bé: Không biết sau này bé có lâm được gì cho quê cha đất tổ của bé không? và bé có quên bỗ mẹ sinh-thành ra bé như phần nhiều những thanh niên xứ này, khi đủ lồng đủ cánh rồi, thì bay nhảy bôn phuong, để mặc cho bỗ mẹ sông chúc-ngóc một mình ở một góc trời nào đó hoặc có đưa bỗ mẹ vào các trại đường-lão hiu-quạnh cô đơn không? Rồi bé có nói "ngọng" tiếng Việt không? có quên hẳn tiếng Việt không, đến khi Má con gặp nhau, Má gọi con "con hương của má", con lại trả lời "mom" cộc-lốc trong ngõ-ngang không ai hiểu ai vâng tôi sẽ là kẻ thông-ngôn ấy vậy, thật éo-le! Ôi, buồn cho tình đời chóng đổi thay, tị hiềm vẫn chưa dứt, người thi hạnh phúc có săn lại buông ra đi tìm "của

la", kẻ muôn có thì lại không nắm được, vĩnh-viễn phản-lý, đoa-đầy cho bồ kiếp con rệp. Thường cho người hay thường cho ta!

Càng cô ru giấc ngủ thì lại càng khó ngủ, mắt nhắm mà hình-ảnh quê-hương cứ vật-vương trước mắt, bên tai như có giọng hát trong-trẻo của Thái-Thanh:

"Ơ hò, Ơ hò....., Ơ , Ơ hò...
"Quê - hương em nghèo lầm ai ơi,
"Mùa Đông thiêu áo, Hạ thời thiêu ăn,
"Trời rǎng: Trời hành con lụt mỗi năm,
"Khiến đau thương tràn ngập Thuận-An,
"Để lan biến khôi...
"À... à..., ơi..., Ơ hò... Ơ hò..."

"" Tôi như mờ-màng thầy lại khúc phim dĩ-vãng với các cuộc du-thuyền trên Sông Hương của thời "vãng son" xa xưa, với những điệu hò mái dày hỏa lắn với tiếng chèo khua nước trên sông của cô lái đò:

"Chiều chiều trước Bên Vân - Lâu,
"Ai ngồi ai câu, ai sâu ai thảm,
"Ai thường ai cảm, ai nhớ ai trông,
"Thuyền ai thấp - thoảng bén sông,
"Đưa câu mái dày, chạnh lòng NUỐC NON.

Rồi với tiếng hát ru em của bà Mẹ quê:

"Ru em cho thép cho muối,
"Để mẹ đi chợ mua vôi ăn trầu,
"Mua vôi Chợ Quán Chợ Câu,
"Mua cau Nam-Phố, mua trầu Chợ Dinh,
"Chợ Dinh bán áo con trai,
"Triều-Sơn bán nón, Mậu-Tài bán kim,

Tôi lâng - lâng như được sống lại giữa lồng đất Mẹ trong cảnh thanh-bình xa xưa với những điệu nhạc câu hò, quê-hương dân-tộc quen thuộc tự thuở nào:

"À a à á...ơ ó...à a..à à ó i òi i.,
"Câu Trường-Tiền 6 vây mươi ha ii nhịp
"Thương nhau rõ i i thì xin kịp về mau
"À á ó....ó...ó...À a a...ó ó i i...,
"Chó kéo mai tê bóng xê qua a..a câu ú,
"Ban còn thương bạn a..ó..chú biết rưỡi
sâu về nơ..i..i mô?
"À à ó ... ó ó ó i i òi
.....

Nhưng rồi đảo-chính Nhật đèn, kháng chiến khơi mào, quê-hương bắt đầu khói luẩn... Mùa Thu năm đó, tôi cùng vài bạn trong làng "xếp bút nghiêng" lên đường chống ngoại-xâm... bắt thành... bom đạn vẫn tiếp-tục cày nát xóm làng... . Rồi đến Tết Mậu Thân pháo đạn chan hòa, cửa nát nhà tan, tang tóc ngập trời, rồi biển - cõi 75 đến... mắt nước... ra đi... ; Ôi Quê Mẹ tươi đẹp! Ôi Mẹ dịu hiền! Sao con lại bỏ Mẹ ra đi, bởi vì đâu! Ông đây con đã thiêu hán tình thương bao la của Mẹ,

Mẹ ơi! Con sẽ về với Mẹ để tạ-tội cùng Mẹ, nhưng,

"Mẹ ơi! Chó đánh con đau,
"Để con 'bắt ốc' 'hái rau' mẹ nhớ!"

Và con sẽ không bao giờ 'ốc nhảy' lên bờ' hay để 'rau héo' như trước nữa mô. Và tôi thiếp đi lúc nào không hay....""

Khi thức dậy thì đã 8 giờ sáng. Bé T. sáng đó đi học trễ vì không có ai đánh thức bé dậy và tôi cũng đến háng làm việc trễ mất một tiếng. Ngồi làm việc với xấp hồ-sơ trên bàn, tay cầm bút mà mắt vẫn nhắm... ngủ gật... cho đến khi anh bạn bên cạnh "xi lô xi la" hỏi chuyện, tôi mới bung tinh dậy, cũng "xi lô xi la" đưa giỗn cho qua chuyện, nhưng

Vui lâ vui gượng kéo lâ...
Ai tri-ám mẫn-mã với ai ?

Tôi như lâm-bảm tự nói mót mình:
Nhất định không để cho bé T. quên Tiếng Mẹ Đẻ của bé,

Nhất định không để cho bé T. quên Quê Cha Đất Tổ của bé.